

Små skridt i retning af tættere samarbejde mellem kommune og psykiatri

En samlet behandling af patienter med misbrug og psykisk sygdom giver ofte mest mening. Det har man forsøgt på Bornholm, hvor en fælles misbrugsgruppe for dobbeltdiagnosticerede har været en stor succes.

AF MARIE BARSE

'Du går måske og tænker, at ingen andre kan se, at du har et misbrug. Du tror, du godt kan skjule, at du drikker. Men det kan du ikke. Folk ved det godt.'

Lene V. Biehl på 52 år har lidt af depressioner gennem en årrække og i samme periode drukket for meget. Hun kan selv se nu, at alkoholen er blevet brugt som en flugtvej, når de psykiske problemer blussede op.

I efteråret 2016 startede hun i en misbrugsgruppe sammen med otte andre med psykisk sygdom og misbrug. Gruppen blev ledet af Peter Hyldahl, kommunal misbrugsbehandler og Nichola Kristiansen, som er psykiatrisk sygeplejerske med speciale i dobbeltdiagnosticerede.

'Det betød meget det her med at indse, at jeg ikke

kunne skjule det. Jeg ville gerne være det menneske, som jeg tror, jeg er, når jeg skjuler det. Og så var jeg nødt til at stoppe med at drikke,' siger Lene V. Biehl.

En samlet behandling

Misbrugsgruppen kørte ad to omgange i 2016. I alt 18 psykiatriske patienter med misbrug deltog i gruppen, hvor de lærte mere om sammenhængen mellem psykisk sygdom og misbrug, og hvordan de kan arbejde med at blive motiveret til at mindske eller stoppe misbruget.

'Årsagen er den samme, om du drikker, eller om du bruger stoffer. Du bruger det som selvmedicinering for at holde det psykiske ud. For mig er det at kunne gå en rask tur med hunden og kunne smile til folk noget, der motiverer mig. Det bliver jeg glad af,'

FAKTA:

Psykiatrisk Center Bornholm har i alt 74 medarbejdere, 17 sengepladser og cirka 650 ambulante patienter på et år. Til sammenligning har for eksempel Psykiatrisk Center København, som er regionens største, cirka 750 medarbejdere, 171 sengepladser og mere end 100.000 ambulante patienter på et år.

fortæller Lene V. Biehl.

Peter Hyldahl var som sagt medleder af misbrugsgruppen, og efter hans mening er tættere samarbejde med psykiatrien måden at arbejde videre på.

'Selv om vi har et fint samarbejde med psykiatrien på Bornholm, kører vores behandlinger stadig hver for sig. I virkeligheden giver det ofte mest mening at behandle misbrug og psykisk sygdom samlet. Det gav misbrugsgruppen mulighed for,' fortæller han.

Det var hans indtryk, at det betød meget for gruppedeltagerne, at de var sammen med andre, som mindede om dem selv, så alle kunne dele deres erfaringer om at have psykisk sygdom og misbrug.

Alle kender hinanden

På Bornholm har man længe haft et godt samarbejde mellem psykiatrien og misbrugscenteret i kommunen.

Man holder jævnligt møder om de borgere, som både er i kontakt med psykiatrien og misbrugscenteret, og på et årligt samarbejds møde taler man om større strategiske tiltag i forhold til psykiatriske patienter med misbrug.

Det var på sådan et møde, at idéen om at starte de fælles misbrugsgrupper opstod. Udfordringen var at finde ressourcer til det.

Da Region Hovedstadens Psykiatri i 2012 fik midler fra satspuljen til en styrket indsats for voksne med dobbeltdiagnose, var chancen der for at få afprøvet de fælles misbrugsgrupper.

'Vi lavede en handleplan i forhold til indsatsen, og der var det et helt klart mål at få et endnu tættere samarbejde med kommunen. Vi har lavet en decideret samarbejdsaftale med kommunen. Vores fordel på Bornholm er blandt andet, at vi er små. Psykiatrien og misbrugsbehandlingen ligger tæt på hinanden, og folk kender hinanden,' siger leder af ambulans afsnit på Psykiatrisk Center Bornholm, Line Hansen.

Hun har sammen med klinikchefen på det psykiatriske center været initiativtager til at starte misbrugsgruppen.

Satspulje gav midlerne

'Har du et misbrug? Så skal du have hjælp i din kommune til at komme af med det, før vi kan hjælpe sig med din psykiske sygdom.'

'Har du en psykisk sygdom? Den skal du have behand-

let i psykiatrien, før vi kan hjælpe dig med misbruget.'

Den besked har mange med psykisk sygdom og misbrug fået gennem tiden. Psykiatrien kunne ikke hjælpe dem, fordi de havde et misbrug, men misbrugsbehandlingen i kommunen kunne først træde til, når den psykiske sygdom var under kontrol.

Det betød, at rigtig mange af de såkaldt dobbeltdiagnosticerede ikke fik den behandling og støtte, de havde brug for.

Derfor afsatte satspuljepartierne i 2012 54 millioner over fire år til at styrke den samlede indsats for psykiatriske patienter med misbrug.

Det er nogle af de penge, der har muliggjort både den fælles misbrugsgruppe for dobbeltdiagnosticerede og det tættere samarbejde mellem kommunen og psykiatrien på Bornholm.

Motivation for at stoppe

I Region Hovedstadens Psykiatri er pengene fra satspuljen blandt andet blevet brugt til at undervise personalet i psykiatrien i behandling af dobbeltdiagnoser.

'Afsættet var, at vi i psykiatrien skulle blive bedre til at opdage misbruget og finde frem til, om misbruget skulle behandles her eller i kommunen,' fortæller Line Hansen.

Både på Bornholm og på de andre psykiatriske centre i regionen er personalet blevet undervist i sammenhængen mellem misbrug og psykisk sygdom samt om forskellige typer af stoffers virkning og samspil med medicin.

De har desuden lært mere om, hvordan man kan arbejde motiverende med patienter med misbrug. Inspirationen til det stammer fra Psykiatrisk Center Sct. Hans i Roskilde, hvor motiverende samtale er udgangspunkt for arbejdet med patienterne.

Idéen i den motiverende samtale er, at misbrugeren selv skal tale sig frem til et ønske om forandring – for eksempel at skære ned på eller helt standse misbruget. Behandlerens opgave er gennem samtale at støtte misbrugeren i at opdage ønsket om forandring og bevare motivationen for forandring.

Strategier ved trang

I misbrugsgruppen på Bornholm var et vigtigt omdrejningspunkt netop motivation. Man arbejdede

blandt andet med at få øje på sin motivation for at stoppe misbruget og med at opliste fordele og ulemper ved fortsat misbrug på kort og lang sigt.

På samme måde talte man om, hvad man kan gøre, når trangen til stofferne eller alkoholen kommer.

'Jeg har fundet ud af, at det at sætte mig og spille et spil Hugo på computeren eller gå en tur med hunden fungerer rigtig godt for mig. Nogle dage bliver han luftet ret meget,' siger Lene V. Biehl.

Undervisningen af personalet omfattede desuden emnerne psykisk sygdom og stoffer samt alkohols virkning på hjernen.

'Det fungerede virkelig godt det her med, at der i misbrugsgruppen var to spidskompetencer repræsenteret fra henholdsvis psykiatri og misbrugsbehandling,' siger Peter Hyldahl.

Under overfladen ligger psykiske problemer

Med udgangen af 2016 blev de sidste midler fra satspuljebevillingen brugt i Region Hovedstadens Psykiatri. Bornholm står nu med nogle rigtig gode erfaringer og et tættere samarbejde, som man kan bygge videre på. 'Især misbrugsgruppen er vi enige om, at vi vil gøre alt for, at den kommer op at køre igen,' siger Line Hansen.

Peter Hyldahl er enig i, at misbrugsgruppen var en stor succes. Han så dog gerne et endnu tættere samarbejde med psykiatrien.

'Mange med misbrug har måske haft noget liggende – angst, OCD, mild depression – så er de begyndt at misbruge, og så er det dét, der er blevet hovedproblematikken. Toppen af isbjerget er misbruget, og nedenunder ligger de psykiske problemer. For dem ville det give så god mening, at man lavede en samlet indsats med psykiatrien i stedet for som nu, hvor vi så kan henvise dem til psykiatrien, og så kører vores indsats hver for sig,' siger han.

I første omgang er udfordringen dog bare at kunne køre de fælles misbrugsgrupper videre. For uden satspuljemidlerne er der ikke umiddelbart nogen til at betale for den fælles gruppebehandling. ■

Læs også Marie Barse's artikel i STOF nr. 27: 'Styrket indsats for psykiatriske patienter med misbrug'. – Find den på www.stofbladet.dk.

AF MARIE BARSE, JOURNALIST

MER FAKTABASERAD MEDIERAPPORTERING OM ALKOHOL OCH DROGER

Journalister och forskare behöver varandra. Men även om båda yrkesgrupperna arbetar med att förmedla fakta, skiljer sig metoderna åt och det kan uppstå en krock när de möts. Nordens velfærdscenter har tagit fram publikationen "Missbruk av fakta? Alkohol och droger i medierna" med tips till den som intervjuar eller ska intervjuas. Syftet är att göra rapporteringen om alkohol och droger i medierna mer faktabaserad och nyanserad.

I det digitala samhället ställs det allt högre krav på att kunna bedöma och förmedla fakta snabbt på ett korrekt sätt. Inte minst för de journalister som dagligen måste förklara komplexa skeenden och forskningsresultat. Om temat dessutom är kontroversiellt och känslöväckande, som alkohol och droger, är risken för missförstånd mellan journalister och forskare stor.

Publikationen, der er udgivet på fem nordiske sprog, kan downloades fra: www.nordicwelfare.org